

РЕШЕНИЕ

№ 15452

гр. София, 22.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав, в публично заседание на 23.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **845** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс.

Образувано е по повод подадена жалба от „Синдикална федерация на служителите в МВР“, представлявана от председателя на УС И. К. чрез адв. Р. и адв. Б. срещу решение № 381/28.11.2025 г. на Комисия за защита от дискриминация (КЗД), 5-членен разширен заседателен състав, с което на основание чл. 65 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.) установява, че:

I. Министърът на вътрешните работи не е осъществил дискриминация по признак „обществено положение“ с издаването на заповед № 8121з-421/29.03.2024 г., с която въвежда допълнително възнаграждение за научноизследователския състав на А. на МВР с образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ в по-висок размер, в сравнение с това на останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени;

II. Министърът на вътрешните работи не е осъществил дискриминация по признак „лично положение“ с издаването на заповед № 8121з-421/29.03.2024 г., с която въвежда допълнително възнаграждение за научноизследователския състав на А. на МВР с образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ в по-висок размер, в сравнение с това на останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени;

III. Остава без уважение сигнал вх. № 14-30-171/14.10.2024 г. по описа на КЗД и допълнение към него с вх. № 14-30-180/30.10.2024 г., подадени от „Синдикална федерация на служителите в МВР“.

В жалбата се твърди незаконосъобразност на оспореното решение, като постановено в нарушение на материалния закон. Застъпва се становището, че неправилно КЗД е приела, че неравното

третиране на лицата в случая попада в изключенията, предвидени в чл. 7, ал. 1, т. 2 от ЗЗДискр., както и че не е налице дискриминация по защитения признак „лично положение“. Посочва се, че притежаването на научна степен, която се използва от своя носител в пряката му служебна работа, е еманация на придобити и притежавани от лицето качества и положени усилия и е част от цялостния облик на неговата личност и самооценка, поради което признакът „лично положение“ е правнозащитим в процесния случай. Обръща се внимание на обстоятелството, че Законът за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) прави ясно разграничение между научни степени и академични длъжности, като едно лице трябва да притежава образователна и научна степен „доктор“, за да заема академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“. В този случай образователната и научна степен представлява предпоставка за заемане на длъжността и не се свързва с допълнителното възнаграждение, дължимо само поради факта, че лицето притежава тази степен и я използва в работата си. Посочва се, че А. на МВР, макар и висше учебно заведение, е част от структурата на МВР, с вменена роля да обучава кадри за работа в МВР. Цитираната заповед на министъра, с която се определя различен по-висок размер на допълнително възнаграждение само за научноизследователския състав на А. на МВР, нарушава принципа за справедливо равно заплащане на труда на лицата, притежаващи образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“, като не съдържа правна аргументация за това, а въвежда единствен критерий – място на работа.

Ответникът – КЗД, чрез процесуалния си представител юрк. Б. счита подадената жалба за неоснователна, като моли съда да потвърди оспореното решение като правилно и законосъобразно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна – министърът на вътрешните работи в писмено становище по делото чрез юрк. С. излага подробни съображения относно законосъобразността на решението на КЗД.

Съдът, като разгледа становищата и възраженията на страните по делото, приложената административна преписка и събраните по делото доказателства, намери за установено следното: Административното производство е започнало във връзка с подаден сигнал до КЗД вх. № 14-30-171/14.10.2024 г. от „Синдикална федерация на служителите в МВР“, в който се изнасяли твърдения за извършена дискриминация по защитените признаци „лично положение“ и „обществено положение“ по отношение на служителите на МВР, притежаващи образователна и научна степен „доктор“ или научна степен „доктор на науките“, работещи в структури извън А. на МВР, спрямо тези, полагащи труд по трудово правоотношение в А.. Посочено е, че със заповед № 8121з-421/29.03.2024 г. на министъра на вътрешните работи е допълнена заповед № 8121з-156/05.02.2020 г. за определяне размерите на допълнителните възнаграждения за научна степен, за полагане на труд през нощта от 22:00 до 06:00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, изплащани на държавните служители в МВР, като на държавните служители в А. на МВР, притежаващи образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“ е увеличено дължимото на основание чл. 179 от ЗМВР допълнително възнаграждение. Посочвало се, че съгласно чл. 14а, ал. 2 от ЗРАСРБ за образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“, свързана с изпълняваната работа, на лицата се изплаща допълнително месечно възнаграждение, т. е. работодателят е длъжен да изплаща това възнаграждение на всички свои служители, отговарящи на цитираните условия. С посочената заповед министърът на вътрешните работи увеличава допълнителното възнаграждение само на една категория служители – тези, работещи в А. на МВР. В заключение се посочвало, че така предвиденото увеличение на допълнителното възнаграждение само на научнопреподавателския състав в А. на МВР е дискриминационно спрямо служителите в другите структури на МВР, които

са отделили време и са положили същите усилия за повишаване на квалификацията си, което води и до по-добро изпълнение на служебните им задължения. Научноизследователска дейност се осъществявала не само в А. на МВР, но и от други структури в МВР – Националният институт по криминалистика (НИК-МВР), Института по психология (ИП-МВР), Медицински институт (МИ-МВР).

В хода на извършеното проучване по чл. 55-56 от ЗЗДискр. постъпило становище от министъра на вътрешните работи, в което подадения сигнал се считал за неоснователен. Посочвало се, че служителите от научно-изследователския състав на А. на МВР заемат различни длъжности от останалите служители на МВР, които притежават съответните научни степени, те не полагат сравним (равностоен и еднакъв) труд с тези служители, като се касае за различна по своето естество работа, при различно количество и качество на изразходваната работна сила, като трудът се упражнява при различни условия и съобразно различни изисквания. Изложена била позицията, че трудът на научно-преподавателския състав на А. не е равностоен по см. на чл. 14 от ЗЗДискр. на този, упражняван от служителите в другите структури на МВР, като има различна ценност и полезност – предава знания и умения, необходими за реализация по различни специалности в областта на висшето образование и създава научни и приложни продукти. Докато служебната дейност на останалите служители на МВР е свързана с осъществяване на функциите на министерството по опазване на обществения ред и противодействие на престъпността. В становището се сравнява времето, за което се изготвя един служебен документ с това, необходимо за изготвянето на научна статия. Последната дейност имала евристичен, познавателен характер, свързан с използването на научен инструментариум и методология. Обръща се внимание на това, че за осъществяване на определен вид преподавателска и научноизследователска дейност се изисква притежанието на образователна и научна степен „доктор“, докато същото не се изисква за служителите, работещи в Института по психология и Националният институт по криминалистика, тъй като тези институти не са подчинени на изискванията на Закона за висшето образование.

С оспореното решение № 381/28.11.2025 г. КЗД е установила, че министърът на вътрешните работи не е осъществил дискриминация по признак „обществено положение“ и по признак „лично положение“ с издаването на заповед № 8121з-421/29.03.2024 г., с която въвежда допълнително възнаграждение за научноизследователския състав на А. на МВР с образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ в по-висок размер, в сравнение с това на останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени и е оставила без уважение така подадения сигнал.

За да постанови този резултат, КЗД е приела, че в случая е приложим признака „обществено положение“, който характеризира засегнатата група лица с това, че са служители на структури на МВР, както и че са притежатели на степените „доктор“ и „доктор на науките“, като посочените характеристики ги поставят в точно определена, ясно разграничима обществена група лица. Досежно признакът „лично положение“ е прието, че с оглед липсата на легална дефиниция, той следва да бъде доказан във всеки един случай на твърдяна дискриминация, като следва да бъде трайна, присъща и постоянна характеристика за дедено лице или група и то от частен характер, за разлика от „обществено положение“. В тази връзка е прието, че не е налице защитено основание от личен характер и не може да се кредитира наличието на защитения признак „лично положение“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. За да аргументира липсата на дискриминация по признака „обществено положение“, органът е посочил, че длъжностните характеристики на академичния състав от А. на МВР и естеството на работа се различават от тези в другите структури на МВР, което сочи, че не е налице равностоен труд съгласно чл. 14 от ЗЗДискр. Посочва се, че визираните научни и образователни степени са определящи и задължителни за заемането на научно-

преподавателски длъжности в А. на МВР, докато за лицата от другите структури притежанието на тези степени не е изискване, а е по собствена инициатива. Направен е изводът, че труд, изискващ по-висока степен на знания, съставлява и по-висока ценност и полезност, поради своята сложност и значимост като минимум.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата е допустима, като подадена от лице, имащо правен интерес от оспорване на акта, в предвидения от закона 14-дневен срок за обжалване и е насочена срещу годен за оспорване административен акт.

Разгледана по същество жалбата е частично основателна поради следните съображения:

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, в кръга на неговите правомощия, при спазване на установената от закона писмена форма, съдържа предписаните в чл. 66 от ЗЗДискр. реквизити, като не са извършени съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Посочен е издателят на решението, жалбоподателят, оплакванията му, извършените действия по проучването, становищата на ответните страни в производството, какво е установил органа от фактическа и правна страна и в крайна сметка - какво е решението му по същество на казуса. Изложени са фактическите и правни основания за издаването му. Спазени са специалните административнопроизводствени правила, установени в чл. 50 – чл. 70 от ЗЗДискр. В хода на това производство са представени писмени становища от всички страни, съпричастни към казуса и имащи отношение към спора за упражнена дискриминация спрямо жалбоподателя, след което страните са поканени да се запознаят със събраните материали, да изразят становище по тях, както и да ангажират допълнителни доказателства и изложат твърденията си. Процедурата по проучване и събиране на доказателства е приключила със заключение на докладчика по преписката, след което е насрочено заседание на решаващия състав, за датата на което страните са били редовно уведомени. Проведени са открити заседания с участие на страните, с което производството е приключило и въз основа на събраните доказателства е постановен оспореният административен акт.

Оспореното решение, обаче, е издадено в нарушение на приложимите материални норми по следните съображения:

Със заповед № 8121з-421/29.03.2024 г. министърът на вътрешните работи допълва заповед № 8121з-156/05.02.2020 г. за определяне размерите на допълнителните възнаграждения, изплащани на държавните служители в МВР на основание чл. 179, ал. 2 от ЗМВР, като се създава т. 1а, която гласи, че „размерът на допълнителното възнаграждение за научна степен по дисертационен труд на научно-преподавателския състав в А. на МВР е: а) за образователна и научна степен „доктор“ – 350 лева; б) за научна степен „доктор на науките“ – 400 лева“.

На първо място съдът се солидаризира с приетото от административния орган, че в случая защитеният признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр „лично положение“ не е приложим, тъй като визираната от жалбоподателя дискриминация се изразява в предвиждане на по-високо допълнително възнаграждение за определена група от лица – научно-преподавателския състав на А. на МВР, притежаващи горепосочените научни и образователни степени, в сравнение с лицата от другите структури на МВР. В случая притежаването на тези титли се разглежда в светлината на заеманата длъжност и възможността за получаване на допълнително възнаграждение, което е част от общественото положение на дадено лице, а не и на личното му такова. Поради това и решението на КЗД в тази му част е законосъобразно.

Неправилно, обаче, органът е приел, че с горещитираната заповед министърът на вътрешните работи не е осъществил дискриминация по признак „обществено положение“. С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация,

основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е разписано, че „неблагоприятно третиране“ е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица.

Наред с общата забрана за дискриминация по чл. 4 ЗЗДискр, законът предвижда и специална защита от дискриминация при упражняване правото на труд. В тази връзка, разпоредбата на чл. 14 ЗЗДискр. задължава работодателя да осигурява равно възнаграждение за еднакъв и равностоен труд. Член 157 (1) ДФЕС (чл. 141 (1) ДЕО) установява принципа, че равен труд следва да се заплаща по един и същ начин. Независимо от свободата на договаряне на трудово възнаграждение, работодателят не може да пренебрегва принципа за равно възнаграждение по чл. 243 КТ, възпроизведен и в нормата на чл. 14 ЗЗДискр. Не е задължително при определението за еднакъв труд да е налице пълно съвпадение на извършваната дейност, умения и други характеристики, достатъчно е работниците да полагат сравним труд, не непременно идентичен, за да се приеме, че той съставлява еднакъв труд, за който им се дължи равно заплащане. Под „равностоен труд“ следва да се разбира трудът, полаган от различни лица, които имат различна по профил на своята квалификация работна сила, принадлежност към различна професия и специалност, изпълняват различна по характер работа, но при които полаганият труд има равна ценност и полезност. Равностойният труд е от различен характер, но със същата стойност на работната сила т. е. труд, който въпреки различния си характер струва толкова и колкото трудът от друг характер, независимо от кого се полага. Равностойността се определя от еквивалентната образователна квалификация, времетраенето на изразходваната работна сила, производителността и условията, при които се извършва работата. Или иначе казано при равностойни труд извършваната работа е различна, но анализът на сравняваните длъжности показва, че с оглед на умения, отговорности, изискуема квалификация, усилия за изпълнението им и условия на труд тези длъжностни са еквивалентни. (решение № 14026 от 24.11.2014 г. на ВАС по адм. д. № 5334/2014 г., VII о.)

В случая признакът "обществено положение" може да се определи като място, което едно лице заема в структурата на даден социум и е израз на отношението, оценката което се дава на това лице във връзка с неговото социално поведение и функции. Следователно, като елемент на общественото положение по смисъла на закона могат да се определят професията на индивида; мястото, в което работи; заеманата длъжностна позиция. Установеното в случая различно третиране по признак "обществено положение" на научно-преподавателския състав в Академия на МВР, за да не представлява дискриминация спрямо служителите в другите структури на МВР, следва да бъде обективно оправдано за постигане на законна цел и да е пропорционално.

Съгласно чл. 179, ал. 1 от ЗМВР на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за научна степен, за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение. В ал. 2 на

същата разпоредба е разписано, че условията и редът за изплащане на допълнителните възнаграждения по ал. 1 се определят с наредба на министъра на вътрешните работи, а техният размер – с негова заповед.

С оглед горепосочената нормативна база, настоящият състав на съда счита, че с издаването на заповед, с която се определя по-висок размер на допълнително възнаграждение за научно-преподавателския състав в Академия на МВР с образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“, министърът на вътрешните работи е осъществил дискриминация по признак „обществено положение“ спрямо останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени.

Съдът не възприема тезата на административния орган, че щом длъжностните характеристики на академичния състав в А. на МВР и естеството на работа се различават от тези в другите структури на МВР, то не е налице равностоеен труд съгласно чл. 14 от ЗЗДискр. Безспорно длъжностните характеристики на научно-изследователския състав на А. на МВР ще се различават от тези на преподавателския състав в посочените за сравнение институти по криминалистика, психология и медицински институт на МВР. За наличието или липсата на равностоеен труд, обаче, не следва да се изхожда само от буквалното съпоставяне на длъжностните характеристики на двете групи лица, а да се сравни полезността, значимостта, отговорността на положения труд, както и образователната квалификация на служителите. В случая става въпрос, за определен размер на допълнително възнаграждение с оглед наличието у съответния служител на научна степен „доктор“ и „доктор на науките“. Необосновано е да се приеме, че след като и двата вида служители притежават съответната научна степен, само поради факта, че единият е част от състава на А. на МВР, а другият в друга структура на МВР, то последният ще получи по-нисък размер на допълнително възнаграждение. Обратно на приетото от КЗД, съдът счита, че именно защото за служителите от останалите структури на МВР не е задължително придобиването на научните степени „доктор“ или „доктор на науките“, по-високо квалифицираните от тях следва да бъдат поощрени за това положено усилие, като това е и целта на допълнителното възнаграждение. Обратно, за академичните длъжности в А. на МВР, за заемането на които тези научни степени са необходимо изискване, притежаването им се отчита при формирането на трудовото им възнаграждение, като получаването и на допълнително възнаграждение за тях, се явява още един вид бонус. Не се приема и твърдението на заинтересованата страна, че трудът на научно-преподавателския състав на А. на МВР има различна ценност и полезност, в сравнение с този в останалите структури на МВР. Това становище, освен че омаловажава труда, знанията и уменията на останалите служители в МВР, притежаващи научните степени „доктор“ или „доктор на науките“, не се подкрепя от събраните по преписката доказателства, от които е видно, че служителите от съответните институти на МВР също осъществяват научна и изследователска дейност и участват в повишаването на квалификацията на останалите служители в Министерството на вътрешните работи. Не на последно място следва да се отбележи, че подписването на колективния трудов договор от страна на жалбоподателя, не санира осъществената дискриминация с процесната заповед, тъй като в чл. 38, ал. 2 от КТД е предвидено по-високо допълнително възнаграждение за научна степен за лица, които работят по трудово правоотношение (ЛРТП) в А. на МВР (т.е. те не са държавни служители в МВР), докато заповедта визира целия научно-преподавателски състав в А..

В заключение съдът счита, че със заповед № 8121з-421/29.03.2024 г. министърът на вътрешните работи е осъществил пряка дискриминация, като е допуснал по-неблагоприятно третиране на основата на признака „обществено положение“ чрез предоставяне на по-висок размер на допълнително възнаграждение за образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“ на научно-преподавателския състав на А. на МВР в сравнение с останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени.

Ето защо оспореното решение на КЗД следва да бъде отменено в частта му по т. I и т. III, като незаконосъобразно на основание чл. 146, т. 4 от АПК, а жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна в частта срещу решението по т. II.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на жалбоподателя се следват сторените по делото разности, но такова искане не е направено от страна на процесуалния му представител в срока за това, поради което съдът не следва да се произнася в този смисъл.

Ето защо и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 381/28.11.2025 г. на Комисия за защита от дискриминация, 5-членен разширен заседателен състав **в частта по т. I и т. III** от същото, като вместо това, **УСТАНОВЯВА**, че Министърът на вътрешните работи е осъществил дискриминация по признак „**обществено положение**“ с издаването на заповед № 8121з-421/29.03.2024 г., с която въвежда допълнително възнаграждение за научно-изследователския състав на А. на МВР с образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ в по-висок размер, в сравнение с това на останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Синдикална федерация на служителите в МВР“, представлявана от председателя на УС И. К. чрез адв. Р. и адв. Б. срещу решение № 381/28.11.2025 г. на Комисия за защита от дискриминация, 5-членен разширен заседателен състав **в частта по т. II**, с която се установява, че Министърът на вътрешните работи не е осъществил дискриминация по признак „**лично положение**“ с издаването на заповед № 8121з-421/29.03.2024 г., с която въвежда допълнително възнаграждение за научно-изследователския състав на А. на МВР с образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ в по-висок размер, в сравнение с това на останалите служители в структурата на МВР, които притежават същите степени.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: